

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän
förmögenhetsrätt
103 33 Stockholm

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om
ändring av direktiv 2011/83/EU med avseende på
distansförsäljning av finansiella tjänster till
konsumenter och om upphävande av direktiv
2002/65/EG, Dnr Ju2022/02279

Hovrätten konstaterar att syftet med förslaget till ändringar i direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter är en modernisering och förenkling i förhållande till den gällande regleringen i direktiv 2002/65/EG. Vidare ska efterlevnaden av bestämmelserna stärkas. Detta är positivt.

När det gäller den föreslagna regleringens närmare utformning har hovrätten dock följande synpunkter.

I artikel 1 a i ändringsdirektivet föreslås att en ny punkt 1 b ska införas i artikel 3 i konsumenträttighetsdirektivet. Innebörden är att vissa särskilt angivna artiklar ska tillämpas på distansavtal om finansiella tjänster. Det gäller bl.a. definitioner av begrepp som förekommer i direktivet, undantag från ångerrätten och sanktioner.

Enligt hovrättens bedömning framstår det som oklart vilka överväganden som har gjorts när det gäller avgränsningen av de bestämmelser i konsumenträttighetsdirektivet som ska gälla för finansiella tjänster. Såvitt hovrätten kan se finns det flera andra bestämmelser som skulle kunna ha betydelse även för avtal om finansiella tjänster. Som exempel kan nämnas den generella regeln om att direktivet gäller avtal där konsumenten ska betala ett pris (artikel 3.1) och informationskraven för avtal som ingås på marknadsplatser online (artikel 6 a). Andra exempel är bestämmelserna om ingående av avtal elektroniskt (artikel 8.2) och om ångerrättens verkan (artikel 12) samt regleringen för digitalt innehåll och digitala tjänster (bl.a. artikel 13.4–7 och artikel 14.2 a, jfr skäl 30 i direktiv 2019/770 om att direktiv 2002/65/EG omfattar

även digitalt innehåll och digitala tjänster som är knutna till eller ger tillträde till finansiella tjänster).

Hovrätten vill även framhålla bestämmelsen som möjliggör för medlemsstater att föreskriva ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning (artikel 8.6). Sverige tillhör de medlemsstater som har valt att införa ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning, och regleringen har även gjorts tillämplig på telefonförsäljning av finansiella tjänster, se 3 kap. 4 och 4 a §§ lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler. För att säkerställa att Sverige får behålla dessa regler bör det övervägas om även artikel 8.6 bör gälla för finansiella tjänster.

En annan synpunkt är att det föreslagna nya kapitlet IIIa i flera avseenden avviker från regleringen av andra varor och tjänster och att detta gör regleringen svåröverskådlig. Det gäller bl.a. förslagen om en ångerknapp vid köp av finansiella tjänster och om säkerställande av skäliga nätvillkor, vilka inte har några motsvarigheter för andra varor och tjänster. Frågan är om en sådan särreglering är motiverad. De föreslagna artiklarna 16a–16c är enligt sina lydelse till stor del inte tydligt begränsade till distansavtal om finansiella tjänster.

Att i en inledande bestämmelse om direktivets tillämpningsområde ange vilka artiklar i direktivet som ska tillämpas på distansavtal om finansiella tjänster skiljer sig också från hur direktivet i övrigt är uppbyggt och reglerar olika slags distansavtal och situationer (se t.ex. artikel 17).

Vid det fortsatta förhandlingsarbetet bör avgränsningen i fråga om tillämpningen av den generella regleringen i direktivet för finansiella tjänster övervägas ytterligare. I syfte att underlätta tillämpningen för såväl näringsidkare som konsumenter bör det övervägas om regleringen kan göras mer enhetlig, i vart fall i den utsträckning det inte finns sakliga skäl för att särbehandla finansiella tjänster.

I handläggningen av ärendet har deltagit hovrättslagmannen Amina Lundqvist samt hovrättsråden Anne Kutteneuler, föredragande, och Mattias Pleiner.

Amina Lundqvist

Anne Kutteneuler